

Sygn. akt I Ca 323/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Iwona Podwójniak

SSO Joanna Składowska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa J. S.

przeciwko A. S. i D. P.

o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji

na skutek apelacji pozwanego A. S.

od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 4 czerwca 2014 r. sygn. akt I C 145/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego A. S. na rzecz powoda J. S. 600 (sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 323/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli zwolnił od egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi K. P. w sprawie Km 38542/13 z wniosku A. S. przeciwko dłużnikowi D. P. ruchomości w postaci: zestawu mebli biurowych, tj. biurka i sześciu krzeseł, biurka i kserokopiarki C. (...), zajętych w dniu 3 września 2013 roku, wobec wykazania, iż stanowią one własność osób trzecich. Sąd I instancji orzekł również o kosztach procesu.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny, który Sąd Okręgowy podzielił i przyjął za własny, a którego istotne elementy przedstawiają się następująco:

Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi K. P. prowadzi przeciwko dłużnikowi D. P. egzekucję z wniosku wierzyciela A. S. w sprawie KM 38542/13. W toku egzekucji w dniu 3 września 2013

roku komornik dokonał zajęcia ruchomości w postaci: zestawu mebli biurowych (biurko i sześć krzeseł), biurka i kserokopiarki C. (...). Ruchomości te zajęte zostały w jednym z pomieszczeń budynku biurowego znajdującego na nieruchomości powoda w W., w której powód prowadzi działalność gospodarczą. Pozwany D. P. jest zięciem powoda. Pomieszczenie, w którym zajęto sporne ruchomości było wynajmowane przez tego pozwanego od powoda. W tym pomieszczeniu D. P. prowadził własną działalność gospodarczą, zlikwidowaną w kwietniu 2013 roku.

W budynku, w którym doszło do zajęcia spornych ruchomości, oprócz pomieszczenia zajmowanego wcześniej przez D. P., znajdują się: gabinet powoda, gabinet córki powoda, gabinet syna powoda, księgowość, sekretariat, kuchnia, sanitariat, pomieszczenie sprzątaczkii oraz sala narad.

W listopadzie i grudniu 2006 roku oraz styczniu 2007 roku powód zakupił meble i urządzenia biurowe, wyposażając nimi pomieszczenia w budynku biurowym w W., w tym zestaw mebli biurowych (biurko i krzesła), biurko i kserokopiarka C. (...).

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powództwo ekscydencyjne oparte na art. 841 k.p.c. jest uzasadnione i podlega uwzględnieniu w całości.

Sąd I instancji w szczególności nie podzielił twierdzeń pozwanego A. S., że wniesienie pozwu do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi dokonane z zachowaniem miesięcznego terminu przewidzianego w art. 841 § 3 k.p.c., który to Sąd okazał się niewłaściwy do rozpoznania sprawy, skutkowało wygaśnięciem materialnoprawnego terminu.. W ocenie Sądu a quo, termin ten został zachowany.

Zdaniem Sądu Rejonowego powód wykazał także własność spornych ruchomości, a tym samym podstawę ich zwolnienia spod egzekucji prowadzonej przez Komornika w sprawie Km 38542/13. Sąd zwrócił uwagę, że na przełomie 2006 i 2007 roku powód dokonywał kompleksowego zakupu mebli biurowych, wyposażając budynek znajdujący się na jego nieruchomości gruntowej. Na zakupione urządzenia oraz meble powód przedstawił imienne rachunki ich zakupu, które w zakresie ich prawdziwości nie były kwestionowane przez stronę pozwaną. Powód przedstawił umowę najmu lokalu zajmowanego przez pozwanego. Sąd Rejonowy zauważył, że istnienie takiej umowy, zwłaszcza w formie w jakiej wykazana ona została w procesie, może rodzić wątpliwości, ale uznał, że niezależnie czy pozwany D. P. zajmował pomieszczenie powoda w oparciu o załączoną umowę, czy też na zasadzie umowy użyczenia, to przekonujące było dla Sądu, że pomieszczenie to udostępnione mu zostało wraz z wyposażeniem biurowym, zważywszy na datę zakupu wszystkich sprzętów i mebli oraz fakt, że pozwany D. P. rozpoczął swoją działalność później. W ocenie Sądu a quo pozwanemu, jako zięciowi powoda, warunki udostępnienia mu pomieszczenia na prowadzoną działalność gospodarczą, były z pewnością inne niż obcej osobie. Sąd podkreślił, że zarówno sporne meble jak i kopiarka, pozostały w pomieszczeniu zajmowanych wcześniej przez D. P., mimo iż ten w kwietniu 2013 roku ostatecznie zakończył swoją działalność gospodarczą i w ogóle nie przebywał już zawodowo w budynku biurowym.

W dalszej części swych rozważań Sąd I instancji stwierdził, że pozwany A. S. nie przedstawił żadnych twierdzeń i dowodów, których wynikałoby, że zajęte ruchomości stanowiły własność D. P..

Mając na względzie wynik procesu, Sąd orzekł o jego kosztach w oparciu o art. 98 k.p.c.

Powyższy wyrok został zaskarżony **apelacją** przez pozwanego A. S. w całości. Apelujący przedmiotowemu orzeczeniu zarzucił naruszenie:

- art. 841 § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne przyjęcie, że zajęcie przez komornika w postępowaniu zabezpieczającym ruchomości objętych powództwem wytoczonym w sprawie niniejszej naruszyło i nadal narusza prawa własności powoda, w szczególności biorąc pod uwagę fakt pozostawienia spornych ruchomości w posiadaniu obowiązanego;

- art. 841 § 3 k.p.c. poprzez wadliwe uznanie, że powód wytoczył powództwo ekscydencyjne w terminie, podczas gdy powództwo w sprawie niniejszej zostało wytoczone po upływie miesięcznego terminu przewidzianego w tym przepisie;

- art. 232 k.p.c. zw. z art. 6 k.c. poprzez ich niewłaściwe niezastosowanie wobec uwzględnienia powództwa w całości w sytuacji, gdy powód nie udowodnił po myśli wskazanych powyżej przepisów swojego roszczenia co do zasady;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wobec dokonania dowolnej w miejsce swobodnej oceny dowodów z pominięciem wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego wobec przyjęcia, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na ustalenie, że powód jest właścicielem zajętych ruchomości w sytuacji, gdy brak jest podstaw do dokonania takich właśnie ustaleń.

Skarżący podniósł także zarzut błędu w ustaleniach faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wobec bezpodstawnego ustalenia, że powód jest właścicielem wszystkich ruchomości zajętych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi K. P. w sprawie sygn. akt KM 38592/13 w sytuacji, gdy wniosek taki nie sposób wysnuć, biorąc pod uwagę treść dokumentów księgowych załączonych do pozwu, a mających rzekomo dowodzić prawa własności powoda.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie zaś wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Apelujący wniósł także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania za obie instancje wedle norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, że Sąd Okręgowy, jako sąd meriti w granicach wniesionej apelacji, co wynika z dyspozycji art. 378 § 1 k.p.c., rozważa na nowo zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym dokonuje jego samodzielnej oceny prawnej. Powyższa analiza pozwala stwierdzić, że stanowisko Sądu drugiej instancji, zarówno w zakresie ustaleń faktycznych oraz ich oceny prawnej pokrywa się z argumentacją zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, tym samym niecelowym jest jej powtarzanie. Wywody zaprezentowane w apelacji, w tym podniesione zarzuty, nie stanowiły wystarczającej podstawy do weryfikacji orzeczenia Sądu Rejonowego w postulowanym przez apelującego kierunku. Odnosząc powyższe wywody do realiów niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że skarżący ograniczył się w apelacji głównie do polemiki z twierdzeniami Sądu Rejonowego i przedstawienia w istocie własnej wersji oceny zgromadzonego w sprawie materiału, nie odnosząc się do logicznej oceny tego materiału dokonanej przez Sąd I instancji i w efekcie nie podważając skutecznie dokonanej przez tenże Sąd oceny dowodów, mieszczącej się w ramach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c.,

W pierwszej kolejności należało jednak rozpoznać zarzut naruszenia art. 841 § 3 k.p.c., którego uwzględnienie musiałoby skutkować zmianą wyroku i oddaleniem powództwa jako wniesionego po upływie przepisanej terminu, niezależnie od dokonanych ustaleń faktycznych.

Zgodnie z wymienionym przepisem powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych.

W orzecznictwie i literaturze wskazuje się, że miesięczny termin do wytoczenia powództwa o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji jest terminem prawa materialnego, a co za tym idzie, jego niezachowanie nie pociąga za sobą odrzucenia pozwu, lecz oddalenie powództwa (vide: uchwała SN z dnia 17 lipca 2007 roku, III CZP 57/07, Lex nr 277369; J. Gołaczyński (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, komentarz do art. 841 k.p.c., teza 5., Lex).

Mając na uwadze powyższe rozważania, należało rozstrzygnąć, czy do zachowania omawianego terminu konieczne jest złożenie w ciągu miesiąca od dowiedzenia się o naruszeniu prawa pozwu w sądzie właściwym w rozumieniu art. 843§3 k.p.c., czy też wystarcza złożenie pozwu w dowolnym sądzie, który przekaże następnie pozew do sądu właściwego na podstawie art. 200 § 1 k.p.c.

Powyższa wątpliwość wynika z różnic zachodzących między terminami o charakterze procesowym i materialnoprawnym.

W orzecznictwie istnieje utrwalony pogląd, do którego zdaje się nawiązywać w apelacji pozwany, a zasadzający się na uznaniu, że w wypadku złożenia pisma procesowego do sądu niewłaściwego termin zachowany jest tylko wtedy, gdy sąd właściwy otrzymał pismo przed upływem terminu, bądź - ze względu na jednoznaczną treść art. 165 § 2 k.p.c. – gdy przed upływem terminu wniosek został oddany w urzędzie pocztowym (vide: postanowienie SN z dnia 29 maja 2007 roku, II UZ 10/07, Lex nr 422815 i orzecznictwo tam wymienione). Wymienione orzeczenie dotyczyło złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia, którego wniesienie ograniczone jest terminem o charakterze procesowym.

Ze względu na odmienny charakter terminów procesowych oraz materialnoprawnych w ocenie Sądu Okręgowego nie jest uzasadnione zastosowanie analogii i przenoszenie rozwiązań właściwych prawu procesowemu do oceny zachowania terminu materialnoprawnego.

Przed wszystkim trzeba podkreślić, że do terminów prawa materialnego należy stosować zasady zbliżone do terminu przedawnienia. Wynika to z faktu, że takie instytucje prawne, jak: przedawnienie, terminy zawite, zasiedzenie i przemilczenie oparte są na jednym, wspólnym wyznaczniku, przesłance, jaką jest upływ czasu i związane z nim skutki w sferze prawa cywilnego. Skutki te, w zależności od tego, z jaką instytucją mamy do czynienia, mogą być różne: wygaśnięcie prawa podmiotowego, nabycie prawa podmiotowego, osłabienie ochrony prawa, zmiana treści prawa podmiotowego poprzez pozbawienie tego prawa sądowych instrumentów jego ochrony (vide: Andrzej Kidyba (red.), Komentarz do art. 117 k.c., teza 3., Lex).

W związku z tym trzeba przyjąć, że wobec omawianego terminu należało zastosować zasadę wyrażoną w art. 123 § 1 pkt 1) k.c., że bieg tego terminu jest przerwany (w tym przypadku termin jest zachowany) przez każdą czynność przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia. Należy więc uznać, że termin z art. 841 § 3 k.p.c. jest zachowany, jeśli powód złoży w czasie jego biegu pozew o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji do sądu, choćby sąd ten był niewłaściwy miejscowo. Czynność ta (oznaczająca zachowanie terminu z art. 841 § 3 k.p.c.) pozostaje w mocy po przekazaniu sprawy do sądu właściwego, stosownie do przepisu art. 200 § 3 k.p.c. (vide: wyrok SN z dnia 28 lipca 1999 r., I PKN 167/99, Lex nr 38254).

Jak wynika z protokołu zajęcia przedmiotowych ruchomości (k. 10), powód dowiedział się o naruszeniu jego prawa własności w dniu 3 września 2014 roku. Z kolei powództwo o zwolnienie zajętych przedmiotów od egzekucji zostało wytoczone przed Sądem Rejonowym dla Łodzi Widzewa w Łodzi w dniu 3 października 2014 roku (data nadania pisma w urzędzie pocztowym). W świetle poczynionych rozważań Sąd Okręgowy uznał, że powód zachował miesięczny termin do wytoczenia powództwa interwencyjnego. Data przekazania sprawy do sądu właściwego jest bez znaczenia z punktu widzenia upływu terminu do wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie.

Chybiony jest także zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. polegający na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów. Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów określone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (zob. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., IV CKN 1316/00, LEX nr 80273).

Odnosząc powyższe zasady do zarzutów apelacji, należy stwierdzić, że Sąd I instancji nie naruszył żadnego z przedstawionych wyżej kryteriów. W szczególności nie można zgodzić się ze skarżącym, że Sąd a quo oparł się na zbyt ogólnikowym materiale dowodowym. Przede wszystkim przedstawione przez powoda faktury (k. 12 - 14) dokumentują, że zajęte ruchomości stanowią własność J. S.. Załączone rachunki wskazują imiennie powoda jako nabywcę m.in. kopiarki C. (...) (k. 13), krzeseł i stołu (k. 12) oraz dwóch biurków (k. 14). Należy dodać, że do nabycia ruchomości doszło w listopadzie i grudniu 2006 oraz w styczniu 2007 roku, a zatem jeszcze przed rozpoczęciem działalności gospodarczej pozwanego D. P. w dniu 2 maja 2007 roku w lokalu dzierżawionym od powoda (k. 17). Słusznie także zauważył Sąd Rejonowy, że D. P. łączy z powodem więzy rodzinne, a zatem zgodny z doświadczeniem życiowym jest wniosek, że teść udostępnił mu lokal kompletnie przez niego wyposażony. Wniosek taki jest tym bardziej uzasadniony, że po zakończeniu prowadzenia działalności przez D. P. w wynajętym, lokalu ruchomości objęte pozwem pozostały w tymże pomieszczeniu.

Przedstawianej oceny dowodów nie mogą zmienić zeznania powoda z 4 czerwca 2014 roku (k. 80), zgodnie z którymi komornik zajął stół, podczas gdy z protokołu zajęcia wynika, iż czynność komornika dotyczyła dwóch biurków. Powód oprócz faktury nr (...) dokumentującej nabycie 16 krzeseł i dwóch stolików, przedstawił fakturę nr (...), zgodnie z którą nabył dwa biurka. Mając więc na uwadze fakt, że zajęte przedmioty znajdowały się w lokalu stanowiącym własność powoda oraz to, że J. S. przedstawił dowody nabycia ruchomości tego samego rodzaju przed rozpoczęciem działalności D. P. w lokalu powoda, prawidłowy był wniosek Sądu Rejonowego, że powód udowodnił, iż jest właścicielem zajętych ruchomości.

Niezasadne są także zarzuty pozwanego dotyczące braku działań powoda, mających zmierzać do zmiany opisu zajętych ruchomości. Przede wszystkim powód nie otrzymał odpisu protokołu zajęcia ruchomości, nie miał wpływu na jego treść, ani też nie został oficjalnie poinformowany przez komornika o jego treści. Natomiast już w momencie zajęcia powód zgłaszał, że ruchomości te stanowią jego własność. Zważywszy na ogólnikowość protokołu zajęcia oraz fakt, że wszystkie ruchomości zajęte przez komornika stanowiły własność powoda, okoliczność czy był to stół czy biurko nie ma istotnego znaczenia.

Omówiony wyżej zarzut pokrywa się co do istoty z uzasadnieniem zarzutu naruszenia art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. Trzeba jednak zaznaczyć, że naruszenia wymienionych przepisów nie można uzasadniać błędnym uznaniem danych twierdzeń za udowodnione. Uchybienie art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. może polegać na wadliwym oznaczeniu rozkładu ciężaru dowodu, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca.

W konsekwencji nietrafny jest także zarzut dokonania przez Sąd Rejonowy wadliwych ustaleń faktycznych, albowiem, jak zostało to już wyżej wykazane, Sąd ten dokonał prawidłowej oceny dowodów, mając na uwadze całokształt zgromadzonego materiału procesowego, a w szczególności faktury dokumentujące zakup przez powoda zajętych ruchomości.

Uznawszy, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że przedmiotowe ruchomości stanowią własność powoda, należało ustosunkować się do zarzutu naruszenia art.

841 § 1 k.p.c. Błędny jest pogląd apelującego, że zgodny z prawem jest stan, w którym komornik zajmuje czyjąś własność w związku z długiem innej aniżeli właściciel osoby, chociażby właściciel otrzymał uprawnienia dozorczy. Zajęcie wiąże się bowiem

z ograniczeniem prawa własności, utrudnione jest rozporządzenie zajętym przedmiotem przez właściciela, mając na uwadze treść art. 848 k.p.c., a ponadto zagraża mu sprzedaż w drodze licytacji.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c., jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji orzekł na podstawie art.

98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 4, § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej

z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. Nr 490.) obciążając nimi stronę przegrywającą, czyli pozwanego.